

8. Macdonald Fiona. Scientists Put a Worm Brain in a Lego Robot Body – And It Worked. URL: <http://www.sciencealert.com/scientists-put-worm-brain-in-lego-robot-openworm-connectome> (дата звернення : 04.01.2018).

9. Гудима Д.А. Деякі новели в інтерпретації поняття «суб'єкт права»: абсурдні чи перспективні? // Право України. 2010. № 2. С. 82-87.

10. Civil Law Rules on Robotics. URL: <https://www.theparliamentmagazine.eu/articles/eu-monitoring/civil-law-rules-robotics>. (дата звернення : 29.11.2017)

11. Dentons разработала первый в России законопроект о робототехнике. URL: <https://www.dentons.com/ru/insights/alerts/2017/january/27/dentons-develops-first-robotics-draft-law-in-russia> (дата звернення : 30.11.17).

12. Балашова А. В Госдуме узаконят отношения роботов и людей. URL : https://www.rbc.ru/technology_and_media/20/11/2017/5a0ef3ac9a79474efac57ea3 (дата звернення : 20.01.2018).

УДК 321 „12“1

Флорія А.Р.

*студентка юридичного факультету
Чорноморського національного університету ім. Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна.*

Науковий керівник: Лісна І.С., к.ю.н., доцент

ДИФЕРЕНЦІОНОВАНІ КАТЕГОРІЇ "ПРАВОВА СИСТЕМА" ТА "СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ" В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПРАВОВІ СІМ'Ї

Актуальність теми визначена в тому, що правова система США є чи не найвпливовішою у сучасному світі, а тому її дослідження і орієнтування в її особливостях допоможуть юристам-міжнародникам в удосконаленні договірної практики нашої країни з країнами світового суспільства взагалі і зі Сполученими Штатами Америки, зокрема. США є тією державою, законодавство та державну систему якої активно копіюють різні країни світу з метою вдосконалення своєї правової системи. Аналіз системи органів і законодавства є необхідним для

усвідомлення та прогнозування тенденцій розвитку світових правових систем в цілому.

З початком розбудови українським народом соборної, суверенної, незалежної, соціальної, правової держави надзвичайно важливим для успішного розвитку такого процесу є міжнародний досвід держави та право творення, звичайно у зв'язці цих двох майже рівно значимих соціальних інститутів, держави і права, перевагу необхідно надавати праву. Такий підхід характерний для багатьох країн світу і втілений у принципі

“верховенства права”.

Шлях правового розвитку обрала й Україна, визнавши і запровадивши принцип “верховенства права” у ст. 8 своєї Конституції. Особливо важливим фактором для організації розквіту власного суспільства виступає сформована національна правова система, яка продуктивно функціонує. Роль і значимість правової системи обґрунтована багатьма вченими-юристами. Зокрема у більшості наукових розробках щодо цієї проблеми стверджується, що правова система представляє собою сукупність всіх правових явищ, які існують у суспільному середовищі та є інструментом інтеграції та взаємодії елементів, сторін політичної, економічної та інших соціальних систем.

Питання виникнення, становлення та специфіки судового застосування прецедента як джерела права в США потребує дослідження, оскільки з'ясування історичних аспектів набуття прецедентом рис повноцінного джерела права дасть змогу встановити його можливість і необхідність для правових систем світу.

Виходячи з мети дослідження, поставлені наступні **завдання**:

- 1) Дослідити генезу розвитку правової системи США;
- 2) Розкрити особливості правової системи на сучасному етапі;
- 3) Охарактеризувати судовий прецедент, як джерело права в англо – американської правової сім'ї;
- 4) Розглянути питання судової влади в США.

Найнебезпечнішим правопорушенням для українського суспільства повинно визнаватися порушення нормативних приписів Конституції. Необхідно підкреслити, що започатковане вивчення американського досвіду, функціонування правової системи і державного будівництва є надзвичайно цінним, важливим. Він охопив знання, мудрість, уміння, практику життя і державотворення всіх націй планети, всієї цивілізації, в його основі якого – проголошена достеменна свобода особи, права і

свободи людини, гарантом яких виступає в цілому Американська держава і її правова система з високорозвиненою судовою владою. Тому є потреба і надалі продовжувати опанування, дослідження і вивчення цього досвіду. Дана проблема висвітлювалася студенткою Флорею А.Р. у фаховому виданні «Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки» та XXII Міжнародній науковій конференції “Могилянські читання: Збереження й дослідження культурної спадщини України: люди, ідеї, візії” Чорноморського національного університету ім. Петра Могили.

Правова система Сполучених Штатів Америки є однією із найдосконаліших світових правових систем. У цілому правова система як структурне, комплексне всеохоплююче інтегруюче, правове утворення, фактор найбільш дієвого впливу на всі інші соціальні системи – економічну, політичну, релігійну, моральну є індикатором, визначальним критерієм соціального розвитку народу. Безперечно, поряд з багатоманітністю елементів, що входять у правову систему, право у ній займає центральне місце слугує ядром всієї системи.

При цьому право розуміється як норми створені для регулювання суспільного життя і віддзеркалюють побажання більшості населення своєї країни, як міра свободи, урівноважена свободою своїх співмешканців, як вища міра справедливості, яка забезпечує умови розквіту людини, недоторканість особи і її власності та рівність можливостей[4, с.12].

Запровадження категорії “правова система” робить реальним масштабну оцінку суспільного розвитку будь-якої країни її визначеність, рівне функціонування всіх правових явищ, першооснову розвитку соціальних сфер.

Американська правова система базується на системі загального (прецедентного) права, тобто права, котре створене судами (за структурою американське право відноситься до сім’ї загального права, сформованого судовою практикою у вигляді прецедентів). Звідси робимо висновок, що серед джерел права в США особливе, визначне місце займає судовий прецедент. Основоположним принципом американської правової системи є принцип дотримання судового прецеденту. Це означає, що розглядаючи конкретні справи суд повинен дотримуватися раніше прийнятих судових рішень з аналогічних справ. Однак в США принцип дотримання прецеденту не вважається судами абсолютним і судова практика йде шляхом гнучкого застосування цього принципу, пристосовуючись на кожному історичному етапі розвитку держави до політичних і соціально-економічних потреб правлячого кола США.

Врахування американського досвіду у сфері організації і забезпечення функціонування власної правової системи дозволяє виробити перспективні напрямки вдосконалення правової системи України, які полягають у наступному[5,с.15-16]:

1) створити реальні, юридично закріплені, засоби і практично забезпечити заходи дії принципу розподілу влади на виконавчу, законодавчу, судову з чітким визначенням повноважень кожної. Особливу увагу при цьому необхідно приділити формуванню незалежної, неупередженої, високо етичної і професійної судової влади, яка була б дійсним гарантом захисту простої людини і керувалася тільки правовими законами і християнською мораллю.

2) Запровадити чіткі критерії поведінки урядовців і з цією метою розробити етичні кодекси. Кожен урядовець повинен діяти чесно, правдиво, сумлінно, жертовно, відкрито і доброзичливо спрямовуючи всі зусилля на розквіт людини як найвищої соціальної цінності. Хоч би одноразові, підтверджені фактично, порушення цих правил, або негативна оцінка діяльності урядовця громадськістю, якій він служить, повинна бути підставою негайного усунення його з посади. Урядовець повинен бути слугою народу, а не керманичем, який влаштувався для свого власного збагачення. Необхідно повернути віру українського народу у власну державну владу.

3) Запровадити спеціальний український суд претензій для розгляду скарг на власний уряд, керівників різних підрозділів народногосподарського комплексу.

4) Оскаржити незаконні дії, рішення, висловлювання, критиканство з елементами образи особи, її приниження, сьогодні в судах загальної юрисдикції України неможливо. По-перше, ображений не може зібрати докази, підтвердження знахабнілої поведінки урядовця, тому, що всі свідки цього факту зі страхом будуть відхрещуватись від підтвердження цього факту мотивуючи різними причинами, а в дійсності - патологічно боячись переслідувань керівника. І навіть якщо поталанить найбільш витривалій, стійкій, гордій людині добитися правди після багаторічних походів у різні судові інстанції в пошуках справедливості, то при цьому такий «захист» знівечить його на все життя. Тому більшість жителів суверенної України уникають існуючого судового захисту від свавілля урядовців, мовчки і терпляче погоджуючись з нанесеною образою. Такі правопорушення у своїй більшості є латентними (скритими). Після цього поведінка такої скривдженої людини виражається своєрідним поглядом

вірності в очі урядовця, щоб на всякий випадок не принизив ще більше [1, с. 28].

5) реально завершити розробку якісної системи законодавства України, з чітко визначеним і гарантованим механізмом його реалізації. В основі всієї системи повинна знаходитися власна Конституція, на виконання забезпечення і захист якої повинен бути спрямований весь (політичний, економічний, правовий, правоохоронний) ресурс держави [4, с. 23].

Список використаних джерел

1. Howard Abadinsky Law and Justice : An Introduction to the American Legal System. Publisher : Prentice Hall; 6 edition 2007. 480 p. № 3–4.

2. Кельман М. Десять засад демократії // Право України. – 1996. – № 6.

3. Мідор Даніел Джон. Суди в Сполучених Штатах / Даніел Джон Мідор; [переклад на укр.мову з 2-го стереот. вид-ня 1992 р.] // Інформаційне агенство Сполучених Штатів. 85 с.

4. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток / В.С. Журавський, О.В. Зайчик, О.Л. Копиленко, Н.М. Оніщенко; за заг. ред. В.С. Журавського. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 206 с.

5. Сухарев А.Я. Правовые системы стран мира :Энцикл. справ. / [Ф.М. Решетников, У.Э. Батлер, В.В. Бойцова и др.]; отв. ред. А.Я. Сухарев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: НОРМА, 2003. - 976 с.